

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:		Vidéken postai szétküld:	
Egész évre	12 frt	Egész évre	14 frt
Fél évre	6 „	Fél évre	7 „
Negyed évre	3 „	Negyed évre	3.50
Egy óra	1 „	Egy óra	1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut. 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer 8 kr. Bélyegűj külföld 30 kr.
Minden következőnél 6 „ Nyilvált sor 20 „

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kézíratokat vissza nem küldünk.

Olvasóinkhoz.

Bizalommal fordulunk a t. olvasóközönséghez, hogy a júliusi kötőberívnegyedre előfizetését megújítani s lapunkat ismerősei, barátai körében jóakarattal terjeszteni sziveskedjék.

Az „Aradi Közlöny” beváltja ígéretének minden betűjét. Marad továbbra is, a mi volt: a szabadelvűség kitartó, elvű harcososa, az igazság és szókimondás tántoríthatlan hive, Aradmegye, Aradváros és a környék intelligens közönsége érdekeinek felkarolója, az eseményeknek, miket a politikai és társadalmi élet felvet, hű tükre nap-nap mellett.

Vállvetett munkássággal, semmi áldozatot nem kimélve igyekszünk odahatni, hogy az „Aradi Közlöny” minden tekintetben kielégítse az olvasóközönség fejlettebb igényeit.

Az új évnegyed elején a francia írók gárdája legkiválóbb tagjának tollából egy szellemtől sziporkázó, meglepő fordulatokban és bájos ötletekben gazdag

új regény

közlését kezdjük meg.

Az „Aradi Közlöny” vezérlőírói közé számítja helyi munkatársain kívül ország legnevesebb publicistáit és elrendü politikai kapacitásait. Távirati rovatunk az összes helyi lapokéi közt a leggazdagabb. Helyi rovataink élénkek, elevenek a társadalom minden rétegének említésre érdemes mozgalmát felölelik.

Kérjük az előfizetéseket mielőbb megújítani, hogy a lap expediciójában ne álljon be akadály.

Az „Aradi Közlöny” előfizetési árai:

Helyben		Vidéken	
házhöz hordva:		szétküldve:	
Egész évre	12 frt — kr.	Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	6 frt — kr.	Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt — kr.	Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.	Egy óra	1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KÖZLÖNY” kiadóhivatalának („Aradi Nyomda-Társaság”) küldendők, ugyazinto ide utalando minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

A vízvezetési vita.

— A rendkívüli közgyűlésből. —

Arad, június 28.

I.

Csak higgadtan! A harag és szenvedélyesség rossz tanácsadó, s ha mibe avatkozik, ott kárt tesz, kicsit a jelentéktelen, nagyot a fontosabb ügyekben. Nem volt Aradra, annak polgárságára nézve fontosabb, életbevágóbb kérdés az ő felszabadulása óta, mint a milyen most került napirendre a vízvezeték és csatornázás tárgyában, s épen ennek intézése körül tapasztalunk mindkét oldalon oly éles ellentéteket, olyan animozitást, mely

a kívánatos megoldás felől valósággal kétségbeejt. Egyik oldalon oly fokú idegesség, mely az előkészítő bizottságokban az ellenzetetek üldözéséig fajult a fórumon és a sajtóban, a másik oldalról ismét kétségbevonása a meggyőződés hűségének és önzetlen ügyszeretetének. Eminen a főlzin alatt ható erők dobják az utcát az aggódo polgárok békés tanácskozásába, amonnan a koldusbotot emelik a magasba a kétes jövő ijesztő rémekképpen.

Es ez az animozitás, ez a szenvedélyesség belenyult a mai közgyűlés vitáiba is. Itt azt az állítást kockáztatták, hogy lelketlenség a tervek keresztül vitelével a polgárságra újabb, elviselhetetlen terheket róni, mire amott azt válaszolták, hogy a ki a város javát szíven viseli, az okvetlen a csatornázás és vízvezeték keresztülvitelével fog szavazni.

Nagyon is időszerű és helyén való volt tehát a főispánnak a közgyűlés bevezetésül mondott intelme, hogy a kérdést annak fontosságához mért kellő higgadság- és kölcsönös türelemmel tárgyalják, ~~és a vízvezeték és csatornázás~~ csak fokozta az izgalmat, a tapintatos vezetésnek mégis sikerült a vitát oly hangulattal zárni, mely a kérdés további tárgyalásának nyugodtabb folytatását engedi remélnünk.

A kisebbségben levő ellenzéknek ugyanis azon sérelmét, hogy az egész ügynek eldöntése célzatosan forszírozatik, úgy, hogy a terjedelmes szerződési és szabályrendeleti javaslatok áttanulmányozásához sem engedtetik kellő haladék, ezen állítólagos sérelmet igazolni látszott a többség azon meggondolatlan és példátlan türelmetlensége és erőszakoskodása, hogy egy olyan kérdés döntő megvitatásánál, mely kérdés 13 év óta érlelődik, s melynek legújabb alakjában való előkészítése is teljes két éven át huzódott, melynek egyszerű ismertetése az előadó részéről 5 negyedórát vett igénybe, hogy ennek a kérdésnek az illetékes fórum, a közgyűlés által való eldöntésénél két ellenzéki szónok felszólalása után bezárta a vitát, s csak az előre feliratkozott pártolók számára adta meg a hozzá szólásjogát.

Ezen eljárás a mai szavazatnak teljesen elvette volna erkölcsi értékét, ha az elnök a határozatot olyképpen nem mondja ki, hogy a javaslatok tulajdonképpen csak az általános vita alapjául fogadtattak el. Így hát mindenkinek alkalma lesz tetszése és meggyőződése szerint hozzá szólhatni a javaslatokhoz, úgy általánosságban, mint azok részleteihez, még pedig a tervek kellő áttanulmányozása után, minthogy a vita folytatásának legközelebbi napjául elnök

a jövő keddet tűzte ki, s a rendelkezésül álló egy hét alatt arra is alkalma lesz már most mindenkinek, hogy a tervezeteket kellőleg áttanulmányozhassa.

Ez alatt, azt hiszszük, hogy az indokolatlan és az ügyre nézve káros izgalom is el fog csillapulni. E részben a többségre hárul az önmérséklet feladatának nagyobbik fele, miután ez a ma megejtett erős próba által megnyughatik a felől, hogy a vízvezeték és csatornázás ügyének a városi közönség hatáskörében álló mikénti elintézése teljesen az ő elhatározásától függ, és ebben őt a kisebbségnek semmiféle taktikája meg nem zavarhatja. Ennek tudatában méltányolja amazok álláspontját is, és engedje meg annak is a jogosultságát.

Mi részünkről tartózkodunk e kérdésben, melyet a polgárság legsajátabb belügyének tekintünk, állást foglalni, de annyit mindenkinek, s első sorban a többségnek is el kell ismernie, hogy a javaslat tárgyát képező Shone-féle terveknek minden előnyeik mellett meg vannak az árny-oldalaik is, melyek a tartózkodást legalább is — érthetővé teszik.

Igy kétségkívül, hogy 1. a javaslatba hozott tervek létesítése a kisebb és értéktelenebb házakra aránytalanul nagy terheket ró; 2. hogy a befektetések kerek két millióra tehető összköltségei Aradon a megélhetést újabb évi 100,000 frttal drágábbá fogja tenni; 3. hogy akkor, midőn Magyarország úgy a technikai eszközöknek, mint a szükséges tőkéknek oly föltételeivel rendelkezik, melyek az idegen vállalkozók meghívását legalább is feleslegessé teszik; — hogy midőn a kormány nemcsak a rendelkezése alatt álló közegeknek, vállalkozóknak, feleknek, de például még az ország összes — bár idegen tulajdont képező — vasuti vállalatának is kötelezőleg elrendeli, hogy a hazai termék- és hazai iparból fedezzék szükségleteiket; — hogy akkor, midőn evidens, hogy a behozandó aranyváltó csak úgy állhat meg az országban, ha a belszükséglet lehetőleg beltermék által fedeztetvén, a minimumra redukált import által a közgazdasági biláncz állandó aktivitásban tartatik, hogy ekkor épen Arad angol vállalkozók által épített — jól bár, de drágán — a saját vízvezetékét és csatornázását; — hogy mikor minden latba esik, akkor az aggodalom, a tartózkodás legalább is — érthető és méltánylandó.

Viszont az ellenzék is tegyen le azon gondolatról, hogy a többség szavazata a polgárságnak egy egész osztályát tönkre teszi. A kormány atyailag örökdió a polgárság érdekei fölött, és a belügyminiszter, ki maga is mint technikus, első rendü kapacitás, bizonyára gondoskodni

fog arról, hogy a többség által elfogadott tervek kellő felülbíráásban részesüljenek, s ha azok tényleg a város megkárosításával járnának, vagy egyesekre oly terheket rónának, melyek súlya alatt azok tönkre mennének, semmi esetre sem fogja megengedni azoknak keresztülvitelét.

A magyar törvények szelleme, mely a törvényhatóságoknak — miként a legutóbbi egyházpolitikai mozgalmak esetéből kitűnt — oly rendkívüli politikai hatáskört biztosít, gondoskodott arról is, hogy viszont az egyén vagyoni biztonsága semmiféle helyhatósági intézkedéseknek jogorvoslat nélkül kiszolgáltatva ne legyen. A hol a törvényhatósági intézkedések, egyesek vagy egész osztályok jogos érdekeit érintik, ott határt szab hatalmuknak a hazai törvények bölcs intézkedése és kormányunk éber őrtállása.

A közgyűlés lefolyásáról következőkben adjuk a részletes értesítést.

II.

F á b i á n László főispán elnökielte alatt jelen voltak S a l a c z Gyula polgármester, S a r l o t Domokos főkapitány, P e r g e r János dr. tiszti főügyész, K á d a s Kálmán helyettes főjegyző, P a r e c z István tanácsos, B u n d Henrik, W a l d e r Gyula, E. Illés László, P r o d á n o v i c s Döme, N i k o l i t s Péter, B i n g Vilmos, K u g l e r István, R e i c h e r Béla, M a d a r á s Antal, R e i c h e r Károly, N e s z n e r a Aladár, G l ü c k Károly, B l a s k o v i t s Antal, B i n g Ede, H a d a n y á k József, V i r á g h Lajos, P o h l Károly, R o s e n b e r g Miksa dr., W a d o w s z k y Gusztáv, P o l l á k Gyula dr., S c h u s z t e r Illés dr., K l e i n Ignác, T e d e s c h i Viktor, H e i n c z G., R o z s n y a i Máttyás, Z e m p l é n y i Sándor, B i n g Lajos, M ü l l e r Károly, N e u m a n n Dániel, V a r j a s s y Lajos, T a r j á n y i Vilmos, B a r a b á s Béla dr., K e r e s z t e s Gyula, D á n i e l Kálmán, S z o n d y Béla, P o s g a y Lajos dr., P é t e r f y Antal, V a r j a s s y József, M a r s c h a l Lajos dr., H e a g e r Ernő, R o b i c s e k Agost dr., S z a l a y Károly, M i l l i g József, U r b á n y i Béla, C s i k y Károly, K r i s t y ó r y János, V a s Sándor dr., D o m á n y i József, T u r a y Antal, B ö h m Lajos, W e i s z Dávid, V a r g a József, K i s s István, G u t z j á h r Mihály, S t e i n h a r d t Mór, S c h o l c z Gyula, S z o n t a g Gyula, S z o n t a g Géza, L u k á c s y Miklós, H á s z Sándor, K o h n S. N., K r o n s t e i n Vilmos, B o n c s Döme, B o r o s Vida, H e g e d ü s László, S z a t m á r y János, W a l f a c h Armin, S z ö l l ö s s y Károly, R e i n h a r d Fülöp, S v a r c z Jenő dr., S o n n e n f e l d Károly dr., V i z e r Péter, A v a r f f y Ferencz, Z ö l d y Jenő, A t z e l Péter, T i s c h Mór dr., E l e s Armin, B a u e r Gyula, R a v a s z Imre, S z e l l e József, W e i d e n f e l d István dr., G y u l a i István, B a r k ó Ferencz, S p o n n e r János, L u s z t i g Armin, N a g y Kálmán,

Magyary Ferencz, Kilényi János, Avarffy Géza, Jankovits György, Walther Máttyás, Pekár Károly, Tóth István, Herman Gyula, Müller Gyula, Rosenberg dr., Kabdebó János dr., Meisztróvits János, Vizer Lajos, Pálffy Ede, Fényes Kálmán dr., Fényes Dezső, Sallai Béla dr., Domonkos Lajos, Schusztter Henrik dr. stb.

F á b i á n László főispán bejelenti, hogy a vízvezetési és csatornázási bizottságok nagy fáradsággal befejezték működésüket, melylyel nagyban elő fogják segíteni a közgyűlés döntését. A maga részéről sokkal fontosabbnak tartja a városra nézve a vízvezeték és csatornázás kérdésének gyors megoldását, semmint az arra hivatott közgyűlés rendkívüli egybehívását elodázhatta volna. A törvényhatósági bizottság rendkívüli egybehívásánál még — s épen az ügy nagyfonságánál fogva — az is vezérelte, hogy a bizottsági tagok mindenike részt vehessen a tanácskozáson, mert a vízvezeték és csatornázás előnyei áldozatokba kerülnek. A törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlését megnyitottanak nyilvánítja.

P a r e c z István gazdasági tanácsos, előadó mesélte el ezután öt negyedóra hosszat a vízvezeték és csatornázás történetét az eszme felmerülésétől egészen a dolog mai stádiumáig. Elmondta, hogy tíz év múlt el, mióta először pendült meg a vízvezeték létesítésének eszméje, a mely 1886-ban kezdett tetet ölteni. Ekkor tett ugyanis jelentést a város közegészségügyi bizottsága a közegészségügy szomorú állapotáról. A jelentés nyomán 1888-ban, a mikor a halálozások évi aránya 380 pro mille volt, mondta ki a közgyűlés elvileg a vízvezeték létesítésének szükségességét. A vízvezeték ma már — ugymond — modern követelmény s olyan kérdés, a melylyel minden város foglalkozik. Ha nem akarjuk a város fejlődését hátráltatni, nem ejtjük el az ügyet. Mikor a szükségesség elvben kimondatott s a pályázat kiírása elhatározott, akkor még a vízhasználat kötelezővé tétele volt kontemplálva, ma ez ellenkezőleg áll. A pályázat kiírása előtt M a y e r J. F. liwerpooli vállalkozó ajánlatot nyújtott be a vízvezetéknek saját költségén leendő berendezése tárgyában. Dacára ennek a pályázat kiíratott s az iránt a vállalkozók részéről teljes volt az érdeklődés. Határidőn belül K ö n y v e s T ó t h Mihály és társa; K n u t h Károly és M a y e r J. F. vállalkozó czégek tették meg ajánlataikat. A két első vállalkozó czég a vízvezeték berendezését az ugynevezett usztató rendszerre kontemplálta, a mely tudvalevőleg Aradon a város fekvése miatt nem alkalmazható. Így csak M a y e r J. F. vállalkozó czégnek az ugynevezett elkülönítő csatornarendszerre alapított kiviteli ajánlata maradt elfogadhatónak. A közgyűlés is elfogadta az elkülönítő Shone-rendszert s annak tanulmányozására szólót és V i r á g h Lajos főmérnököt küldötte ki. A tanulmányutban ki-

vülök a bizottság néhány tagja is rész vett, Tanulmányutjukról beterjesztett jelentésük a Shone-rendszer előnyei mellett nyilatkozott, mire 1891. novemberében a vállalkozók a vízvezeték terveit és költségvetését benyújtották s ezeket a város a vízvezeték albizottságnak adta ki véleményezés és javatlattétel végett. Az albizottság szakértő kirendelését kérte a minisztertől, a ki szakértőt B a r c z a Károly műszaki tanácsost, akkörtb. kulturfőmérnököt küldte ki. Barcza lejött s három-négy napon át tanulmányozta a terveket és a költségvetést, tárgyalt a vállalkozókkal s az albizottsággal s nézeteit egy, a törvényhatósági bizottsághoz intézett memorandumban fejtette ki. Hosszan ismerteti azután szülő az albizottság első jelentését s méltatja B a r c z a Károly megjegyzéseit. Majd a bizottság második jelentését ismerteti, melyben szerződés és szabályrendelet tervezetek készítésére kér megbízást a közgyűléstől. A közgyűlés nem csak megadta a kért megbízást, hanem arra is utasította a bizottságot, hogy az előmunkálatokra nézve jöjjön tisztaba a vállalkozókkal. Erre az utasításra készült a bizottság harmadik jelentése. Az albizottsági jelentések beterjesztettek a nagybizottsághoz, mely ugy a szerződésen, mint a szabályrendelet pontozatán részletes tárgyalás után módosításokat eszközölt. Mikor már a vállalkozók a velők között módosítások jelentékeny részét elfogadták s a bizottság a dolgot oda érlelte, hogy döntés alá kerülhetett volna, akkor adott be K n u t h Károly egy újabb ajánlatot, melyet lapunkban épp ugy, mint annak idején az egyes jelentéseket, kimerítően ismertettük. Szóla a tanács javaslatához képest határozathozatalra kéri a közgyűlést, mert a határozat esetleges elhalasztásával ismét egy évi idővesztés állana be.

B a r a b á s Béla dr. forma szempontjából ajánlja, hogy az apró részletek elbírálásának mellőzésével most csak azt döntsék el, hogy alkalmás-e a szövegezés a részletes tárgyalásra, vagy sem, vagyis elfogadják-e a kérdést általános tárgyalás alapjául.

F á b i á n László főispán a kérdést általános tárgyalás alapjául leendő elfogadásra ajánlja.

M ü l l e r Károly kijelenti, hogy a város közgyűlése hozott ugyan olynn határozatot, melylyel a vízvezeték szükségességét elvileg kimondja, de o l y a t, a m e l y e z t a c s a t o r n á z á s r a i s k i m o n d a n á, n e m. Az utolsó jelentés három nappal előbb osztott ki s áttanulmányozta annyira, a mennyire azt három nap alatt a vízvezetékért nem föltétlenül és nem nagyon lelkesedő ember egyéb elfoglaltságai mellett áttanulmányozhatja. A maga részéről nem látja a közegészségügyet, a vízvezeték és csatornázás létesítésének ez egyetlen komoly indokát biztosítva. Föltűnő, hogy ha

TÁRCSA.

— Junius 29. —

Az „érett“ férfiú.

Bertalan ur teljesen megelégedett lett volna a maga csekélyke fizetésével, ugyszintén hivatali állásával, névjegyei hiteles bizonyossága szerint lévén ő: kir. törvényszéki tisztviselő — csak az keserítette meg végsőképen a kis irnokocská életét, hogy a felebbvalói, kollegái, ismerősei, jó cimborái, meg azok a kis varróleányocskák és kasszir-frajlák is, a kikkel jó vagy rossz sorsa összehozta, mindjárt ismeretségük első idejében kijelentették, hogy Bertalan urnál éretlenebb és ügyetlenebb kis legénykét soha életükben nem láttak.

Es akármilyen társaságba keveredett, az emberek mindjárt „ráutaztak“ Nevetségessé tették, bolondot üttek belőle. Ha komolyan lépett fel, még jobban kikacagták. Szóval semmibe se vették. Minthogy egy piczike, márdárfejú, kappanhangu, teljesen szörtelen arozu egénykét nem is lehet valami sokba venni.

Szegény fiut az embereknek ez a souverain semmibevevése már-már kezdte kétségbejteni. Hát ő, érettségi vizsgát tett kir. törvényszéki tisztviselő, egy nevetéses semmi lenne! Nem, az nem lehet. Az emberek minden bizonynyal tévednek az ő megítélésében. De hogy lehetne őket felvilágosítani?

Epen e fölött a jelentős dolog fölött tépelődött egy kávéházban a lapok olvasása

közben, mikor egyszerre csak a szemébe ötlenek ebben a lapban is, abban is, a „tíz éves találkozások.“

— N. N. ur tisztelettel felkéri mindazon iskolatársakat, akik vele együtt 1883. évben tettek érettségi, hogy itt, ekkor és ekkor megjelenni sziveskedjenek...

Bravó, megvan! A kis irnokocská agyában mentő eszme támad. Igen, ezen az uton lehet imponálni a világnak. Így mindenkinek tudomására lehet juttatni, hogy ő nem semmi, hanem érettségi tett valaki. Semmiféle találkozást nem beszéltek ugyan meg tíz év előtt, de hát ez mitsem tesz.

Egy szép reggelen aztán dobogó szível olvasta az egyik újságban, hogy Zágody Bertalan királyi törvényszéki hivatalnok tisztelettel felkéri stb. ...

Egyebet nem is tudott elolvasni a lapból, csak ezt a részt. Bárhol akart olvasni, ide tévedt vissza a szemé. Nem tudott betelni a dicsőségével.

A kis kasszir-frajlától háromszor is megkérdezte, hogy olvasta-e a reggeli lapokat, az mindig biczentett a fejével, hogy olvasta.

— És mit olvasott?
— Semmi érdekeseit.
— Ezt is olvasta? — kérdezte, oda nyújtva a maga lapját.
— Ezt is.
— Ebben sincs semmi?
— Semmi.

— Csodálatos!
— Mar mi csodálatos lenne ebben. —
Máskor sincs.
— Azaz, hogy nem csodálatos?
— Jaj, de kis csacsi maga, Bertalan ur!
— Kérem, én...
Eh, de mit magyarázzon ennek. Ha nem látja, nem látja.

A hivatalban az asztalára tette a lapot, négyfelé hajtotta, úgy, hogy az a fontos újdonság szembe tűnjék. Máskor mindjárt elvitték orra elől az újságját, most az ördögnek sem kellett.

Délfelé már nem állhatta szó nélkül a dolgot. Alázatosan megkérdezte az irodaigazgatótól, hogy nem parancsolja-e lapot.

— Eh, kell is nékem az a pletyka újság, az csak olyan magaféle embereknek való.

— De kérem...
— No csak jobb, lesz ha dolgozik, a helyett hogy beszél...

Bosszusan ült vissza az írásai mellé s tovább körmölt. Botrány, hogy senki sem olvas újságot!

Ébbeli szomorú tapasztalatai a nap folyamán mindegyre bővültek. Se a vendéglős, se a pinczerek, se a háziasszonya, senki sem olvas újságot. Utolsó reményét a háziasszonyába veti, ebbe a csinos kis varróleánykába, a kinek passziója az újságolvasás. Es épen ezt a lapot szokta olvasni, a melyikben megjelent az ő dolga. Nos ha más nem is olvasta, ez bizonyára elolvasta. Es ha ennek az egynek

egyedült csak a Shone-rendszer az üdvözítő, miért van csak két angol városban behozva s miért nem foglalt tért Európa többi modern államában is? Hibának kell lennie magában a rendszerben. Van is, mert az utcán gyülemző vizet és szemetet nem vezet le. Majd a költségvetésre utalva, kijelenti, hogy az nem részletes, mert csak az anyagárak vannak benne specifikálva, de a berendezés által okozandó bontási és újraépítési munkálatok teljesen mellőzvék. Hogy a vízhasználat most nincs kötelezőnek kontemplálva, az csak fikció, mert az már természeténél fogva igenis kötelező. A házak a berendezés terheit csak a főtéren fogják elbíri, a hol az üzletek megfizetik a felemelt házért, de nem a mellékutcákban, a honnan a lakók lakbérémelés esetén oda fognak költözni, a hol nem lesz vízvezeték. Neki nem kell olyan vízvezeték a melynek költségeiért exequálni fogják a háztulajdonosokat s nem kell különösen olyan várostól, a mely az utolsó 5 év alatt 30-ról 56 százalékra emelte a községi adót. Fel tudna sorolni egész csapat háztulajdonost, a kinek a házára már nem lehet betáblálni egyszerűen azért, mert adósságokra van építve és kötelezvényekkel fedve.

Nagy a polgárság elszegényedése s a tulköltekezés oda fog vezetni, hogy a szegény polgár gyermekeinek feje alól kivesszék az utolsó párnát.

Egy hang a karzatról közbeszóli: Eljen Lux!

Müller Károly: Gondolja meg a közgyűlés, hogy sokan vannak, a kiknek a bőrére fognak szavazni. Jelentékenyen olcsóbb ajánlatunk is van, mint az angoloké, a melynél főleg a patenst kell megfizetni. Kéri a kérdésnek a napirendről leendő levételét s kéri a bizottságot odautasítani, hogy a patens megváltására, — ha már okvetetlenül patent vízvezeték akarnak — tegyen intézkedéseket.

Egy hang a karzatról: Eljen a kolera és difteritisz!

Salacz Gyula polgármester Müller beszédére válaszolva jegyzőkönyvvel igazolja, hogy a közgyűlés a csatornázás szükségességét is kimondotta. Kijelenti, hogy a 3 napos kiadványban nincs benne az az ügy iránt érdeklődött, az az előzményekből ismeri. A vízvezeték kérdését a Schone-rendszerrel tartja megoldandónak. A berendezés minden lakónak kényelmet biztosít, a melyet mindenki szívesen fizet meg. A szegényebb háztulajdonosokon kedvező kölcsönrel maga a város fog segíteni. Aradon ehhez hasonló nagy eszmével soha sem foglalkoztak s a lakosság nagy része fel sem tudja fogni a vízvezeték előnyeit és hasznosságát.

Kérvényt adott be hozzá 440 szegény munkás, a kik a vízvezeték és csatornázás berendezésénél reméllenek alkalmazást, kere-

véleménye megváltozik róla, ez többet ér neki mint az egész világot

— Olvasta kisasszony a mai lapot? — kérde tőle lesütött szemmel.

— Nem. Nem értem rá.

Oh, hát ennek a reményiségének is vége van. De nem, ezt nem hagyja annyiban. Majd tudomására adja még valahogy.

Elkezd neki kurizálni. A mi nála annyit jelent, hogy elmondja neki, hogy ma micsoda ügyeket irt le, az irodaigazgató összeszűrtte e vagy sem, látta-e a törvényszéki elnököt és más ilyen érdekes dolgokat.

A leány közbe-közbe hatalmasakat ásitott. — Almos vagyok, Bertalan ur.

Bertalan ur pedig rá szánja magát egy elhatározó dologra. Megfogja a leány kezét s egészen belepirulva ebben a merényletbe mondja:

— Kérem, olvassa el! — s odanyújtja neki zsebéből az összehajtogatott lapot, melyben a nevezetes hír kék íróénál jó vastagon körül volt kerítve.

Azután, mintha valami nagy csinyt követett volna el, szégyenlősen kisompolygot a szobából.

A leány pedig kaczagva kiáltotta utána: — Bizonyisten nem látszik meg magán, hogy tíz év előtt ért meg!

Bertalan ur a novellairóknál szokásos kétségbeesett mozdulattal vetette magát egy székbe s pilláin leperdült az a bizonyos könyccsepp.

Július.

setet találni. Kéri a betervezett tervezeteket általános tárgyalás alapjál elfogadni.

Steiner Jakab pénzügyi aggodalmakat táplál s nagy zaj mellett a tanács javaslata ellen szól.

Domonkos Lajos tudja, hogy a polgárok aggodalommal néznek a kérdés megoldása elé, mert azt hiszik, hogy a kutakat be fogják tömni s nekik pénzért kell vizet venni az uraktól. Meg van győződve róla, hogy ha a polgárság tisztába volna a módokkal, örömmel üdvözlőné az eszmét.

Pálffy Ede szólan akar, de **Fábián László** elnök kijelenti, hogy 12 tag a vita berekesztését kérte s szólásra csak **Barabás Béla** dr és **Atzél Péter** vannak feljegyezve.

Keresztes Gyula dr bár elfogadja a tanács javaslatát, de tiltakozik az ellen vélemények elnyomása ellen.

Elnök főispán a 12 tag beadott kérelmére utalva a vita berekesztésére szavazást rendelt el, mely felállással megejtetvén, a vita berekesztése nagy többséggel elhatározott.

Barabás Béla dr sajnálja ezt a döntést. Ezután nem egészen a tárgyhoz tartozó dolgokat mond el hangzatosan. Nincs is benne egyéb érdemi rész, csak a hangzat. Elmondja, hogy a beteg ember mindenétől megválnak, hogy felgyógyuljon. A város beteg közegészségügyi viszonyait meg kell gyógyítani. Mégis, ha tudná, hogy a költségek a szegényeket sújtják, ellene szavazna a vízvezetéknek. Hadd pusztuljon a vagyon egy része a közérdek előmozdítására. Utal a karzati ártezi kut létesítésének történetére. Csaknem erőszakkal kellett létesíteni s most — hogy meg van — hálálkodik az egész város. Müllernek csak egy érve előtt hajlik meg, a melyet a siker kétsége tekintetében felhozott. E tekintetben neki is vannak aggodalmi, melyeknek annak idején kifejezést fog adni. Előtte első a közügy, melynek érdekében kéri a javaslat elfogadását.

Atzél Péter a város haladásáról szólva, utal a szín- és bérházépítésre, mely szintén áldozatokba került.

Egy hang: Kár volt az is.

Atzél Péter: Ha akkor megbirtuk a súlyos pénzáldozatokat, megbirjuk ma is. Elfogadja a javaslatot, mert a közérdek követelményei előtt meg kell hajolnia.

Müller Károly sajnálja, hogy felhozott argumentumaiból csak egy nyerte meg **Barabás** ur tetszését. Silány ez a javaslat arra, hogy jó vizet biztosítson s hogy igazolja, hogy az emberek egészségesegek lesznek. Kéri a közgyűlést, hogy mindenki a lelke szerint szavazzon.

Elnök főispán a vitát berekeszti s 20 tag kérelmére elrendeli a névzerinti szavazást olyformán, hogy a kik a tanács javaslattal benyújtott tervezeteket általános tárgyalás alapjál elfogadják, azok igennel, a kik nem fogadják el, azok nemmel szavazzanak.

A szavazás megejtetvén,

Igennel szavaztak: Atzél Péter, Boncs Döme, Bing Ede, Bing Vilmos, Barabás Béla, Barkó Ferencz, Böhm Lajos, Csiky Károly, Dományi József, Domonkos Lajos, Fleischer Samu, Glück Károly, Gyulai István, Heeger Ernő, Heincz Gábor, Heller Jakab, Hász Sándor, E. Illés László, Kabdebó János, Keresztes Gyula dr, Kugler István, Kristóry János, Kronstein Vilmos, Kohn S. N., Klein Ignác, Lukácsy Miklós, Lusztig Armin, Millig Mátyás, Millig József, Marschall Lajos dr, Maistrovits János, Magyar Ferencz, Marek Samu, Neumann Ede, Neuman Dani, Neuman Samu, Pohl Károly, Polák Gyula, Posgay Lajos, Prodánovits Döme, Péterffy Antal, Rosenberg Sándor dr, Rozsnai Mátyás, Reisinger József, Reinhardt Fülöp, Ring Lajos, Robitsek Agost, Ring Géza, Rosenberg Miksa dr, Steinhardt Mór, Szalay Károly, Suszter Henrik, Szontágh Gyula, Suszter Ilés, Szelle József, Szalay Béla dr, Svarz Simon, Svarz Jenő, Szöllösy Károly, Sonnenfeld Károly, Tisch Mór dr, Varjassy József, Varga József, Weisz Dávid, Weidenfeld István, Walder Gyula, Wadowszky Gusztáv, Zemplényi Sándor, Salacz Gyula, Sarlot Domokos, Perger János, Parecz István, Varjassy Lajos, Bund Henrik, Virágh Lajos, Kádas Kálmán, Dániel Kálmán, Löcs Rezső, Reicher Károly, Reicher Béla, Szondy Béla, Hadanyák József, Kilényi János, Földes János.

Nemmel szavaztak: Bauer Gyula, Blaskovics Antal, Boros Vida, Don Constantin, Fényes Kálmán, Franz Károly, Freiberg József, Hegedüs László, Jankovits György, Müller Károly, Matyók Pál, Müller Gyula, Nikolits Péter, Nagy Kálmán, Pálffy Ede, Rajta György, Ravasz Imre, Steiner Jakab, Szathmáry János, Tedeschi Viktor, Tarjányi Vilmos, Tessits Mihály, Turay András, Tóth József, Vass Gusztáv, Vizer Péter, Vizer Lajos, Zöldy Jenő.

Igennel szavazott tehát 87, nemmel pedig 28, összesen 115 városi törvényhatósági bizottsági tag.

Fábián László elnök főispán a szavazás eredményéhez képest határozati lag kimondja, hogy a tervezetek általános tárgyalás alapjál elfogadtatnak.

Barabás Béla dr az aradi országos vásárra való tekintettel a rendkívüli közgyűlés folytatását kedden délután 4 órára kéri kitűzni.

Elnök főispán a rendkívüli közgyűlést az idő előrehaladott voltára való tekintettel berekesztette s annak folytatását kedden d. u. 4 órára tűzte ki.

Ülés vége este 7 órakor.

Belföld.

Új törvényjavaslatok.

Az 1894. évi költségvetés mellett — írja a Pli. — a törvényjavaslatok egész sorozatát készített elő, melyeket az őszi ülészakban fognak a képviselőház elé terjeszteni. A mi a magyar udvartartás kérdését illeti, azt mindenestre a költségvetéssel együtt fogják elintézni, bár egyelőre a legkompetensebb helyen még nem terjesztettek be erre vonatkozó konkrét javaslatokat. A közigazgatási bíraskodásra vonatkozó törvényjavaslat végleg elkészült. A családi jog kodifikációjának tervezete szintén elkészült már, a minisztertanács a jövő hónap folyamán fogja ezt a javaslatot tárgyalni, aztán fölterjesztik a király elé, előleges jóváhagyás végett. A községi szervezet törvényjavaslatának munkálatai is annyira előrehaladtak már, hogy a javaslatot még ez év november havában a képviselőház elé lehet terjeszteni. E hó végén publikálni fogják a jövedelmi adó statisztikai adatait, augusztusban pedig a pénzügyminiszter tanácskozásokat fog tartani ezen a dőnem reformja tárgyában, hogy talán már a jövő év elején benyujthasson egy erre vonatkozó törvényjavaslatot.

A pozsonyi főispán.

A pozsonyi főispánság betöltése — úgy látszik — egyhamar nem következik be. Erre engedekövetkeztetni az, hogy — mint Pozsonyból sürgönyzik — Hieronymi belügyminiszter Klempa alispánt kormányzó-alispán és Dröxler polgármestert pedig kormányzó-polgármester címmel Pozsonymegye, illetve Pozsony sz. kir. város területére főispánhelyetteseknek kinevezte.

Időjárás.

Légnomás: reggel 7 órakor 763.3 mm., délután 2 órakor 762.6 mm. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor $^{\circ}C + 18.1$, délután 2 órakor $^{\circ}C + 27.1$. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor E. 2, délután 2 órakor K. 4. **Felhőzet:** reggel derült, délután többnyire derült. **Csapadék** az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Június 29. —

Száraz. — Meleg.

H I R E K.

Június 29. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Péter és Pál. — Protestáns naptár: Péter és Pál. — Görög-keleti naptár (június 17.): Manó. — A nap két 4 óra 8 perczkor, nyugszik 7 óra 59 perczkor.

Június 30. Péntek. Róm. kath. naptár: Pál ap. — Protestáns naptár: Pál ap. — Görög-keleti naptár (június 18.): Leonoz. — A nap két 4 óra 8 perczkor, nyugszik 7 óra 59 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Beme-net díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden, és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Június 29. Az aradmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Július 10. Aradmegye tavaszi évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Július 10. Az aradi orvos-gyógyszerész-egylet közgyűlése.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1893. évi május hó 1-től. —

Budapest felől indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyvárad reggel 5.18	Személyvonat reggel 6.10
Gyórsvonat reggel 8.20	Vv. Csabáról reggel 6.55
Személyvonat d. e. 11.25	Vv. Szolnokról d. e. 9.10
Szolnok délután 4.35	Személyvonat d. u. 8.50
Személyvonat este 9.45	Gyórsvonat este 6.57
	Nagyvárad este 8.45
Erdély felől:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Vv. Radna-Lippa r. 7.—
Radna-Lippa d. u. 2.25	Személyvonat d. e. 11.—
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat este 8.55
Radna-Lippa este 7.25	
Temesvár felől:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.25	Személyvonat reggel 0.44
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat este 3.45
Személyvonat d. u. 5.58	Személyvonat este 10.55
Szeged felől:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.56
Vegyesvonat reggel 6.20	Személyvonat este 8.25
Személyvonat d. u. 4.—	Személyvonat este 10.—
Gurahoncz felől:	Gurahoncz felől:
Személyvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.45
Személyvonat d. u. 4.45	Személyvonat este 7.50

— Lapunk legközelebbi száma a mai ünnep miatt szombaton, július hó 1-én reggel jelenik meg.

Az „Aradi Közlöny“-re előfizethet bármely naptól, egy óra 1 forintjával, vidéken postai szétküldéssel 1 frt és 20 krajczárral. A fűrdőidény alatt a kiadóhivatal pontosan megküldi az „Aradi Közlöny“-t az esetben is, ha az előfizető tartózkodási helyét többször változtatja. Levelezőlapon nyilvánított kívánságra a kiadóhivatal a lapot 8 napon át díjtalanul bárkinek megküldi.

— Személyi hir. Institoris Kálmán városi főjegyző hosszabb szabadságidejéről ma érkezik haza Karlsbadból, hova egészségének helyreállítása végett utazott.

— A hivatalos lapból. A király a József műegyetemen szervezett elektro-technikai tanszékre Ziperkovszky Károlyt, a „Ganz és társa“ vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság elektro-technikai osztályának igazgatóját, a rendszeresített illetményekkel, nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

— A két apostol napja. Ünnepet ül ma a katolikus világ: Péter és Pál, a két főapostol nevenapját. Ez a nap tudvalegleg a földművelők és mezei gazdák legjelentősebb ünnepe, mely után a rengő buzavetések közt megpendül a kasza s rendre dőlnek az érett, kicséplésre váró kalászkok. Az időjárás mizériák következtében ez évben szemmel láthatólag visszamaradtak a vetések s így csak később veheti kezdetét az aratás, nyomtatás és cséplés. Péter és Pál napját a templomokban is megülik a szokásos egyházi szertartások mellett. A minoriták templomában d. e. 10 órakor Jánossy Demjén dr. provinciális mondja fényes segédlettel a nagymisét.

— Udvari hírek. A királyné e hó 30-ikán több heti tartózkodásra Gasteinba utazik. — A király július 1-én Salva-tor Ferencz főherceg és Mária Valéria főhercegnő látogatására Lichteneggbe utazik, honét július 2-kán szintén Gasteinba megy hosszabb tartózkodásra. Gasteinból a királyi pár Ischlbe megy.

— A királyné nevenapja. Július hó 8-án lesz Erzsébet napja, melyen felséges királyaszonnyunk névnepjét ünnepeljük. Ez alkalomból a minoriták aradi templomában is ünnepélyes misét fognak mondani a királynéért.

— Bihar megye új főispánja. Nagy-Váradról írják lapunknak, hogy dr. Beöthy Lászlónak, az élesdi kerület képviselőjének Bihar megye főispánjává leendő kinevezését kormánykörökben elhatározott dolognak tartják. Beöthy László még csak 32 éves, jogtudor s ez előtt mint aljegyző szolgálta a vármegyét. Az országgyűlésen még csak egy beszédet

mondott a budget-vita alkalmával, melyet még az ellenzéki oldalról is figyelemmel hallgattak meg.

— Az adókielölő bizottság f. é. június hó 30-án d. u. 3 órától a takácsok, (nyelv-, táncz-, zene- és zongora) tanítók, nőnevelő-intézet-tulajdonos, tégláégetők, teherszállítók és temetkezési vállalatok, f. é. július 1-én d. u. 3 órától a terménykereskedők, timárok, tojás-és baromfi-kereskedők, tollkereskedők, trágyagyár-tulajdonos, turóárus és (biztosítási-, keresk., termény- és utazó) ügynökök III. oszt. kereseti adóját állapítja meg.

— Nyugdíjazott tisztek alkalmazása. A pensionált katonatiszteket kellemesen fogja érinteni a közös hadügyminiszter elhatározása, melyet a miniszter már a jövő évtől kezdve életbe is szándékozik léptetni. Ez az elhatározás arra vonatkozik, hogy a véderő körében bizonyos helyi szolgálatokra, a melyeket eddig tényleges tisztek végeztek, jövőre ezek helyett nyugállománybeli tisztek alkalmaztassanak. Ily helyi szolgálatok a katonai tőparancsoknál, a katonai rokkantak házainál, a katonai fürdőházaknál, stb. fordulnak elő. Az eddigi aktív állománybeli tisztek helyett alkalmazandó pensionált tisztek nyugdíjai a teljes ténylegességi illetékek erejéig kifognak egészített ki.

— Aradváros országgyűlési képviselőválasztói. Arad szab. kir. város központi választmánya ezezel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választókerületben az országgyűlési képviselőválasztóknak a f. évben kiigazított, a jövő évi 1894-ben érvényes bírói ideiglenes névjegyzéke 1893. évi július hó 5-től 25-ig bezárólag a városház tanácstermében közzszemlére kitétetik. Az ideiglenes névjegyzék ellen az 1874. év XXXIII. t.-cz. 44. és 45. §-ában előirt módon benyújtandó felszólalások f. évi július hó 5-től 15-ig, az ezekre szintén írásban teendő észrevételek pedig f. évi július hó 16-tól 25-ig Arad szab. kir. város polgármesteri hivatalánál fogadtatnak el. Arad szab. kir. város központi választmányának 1893. év június hó 13-án tartott üléséből. Salacz Gyula polgármester, központi választmányi elnök.

— Tömeges bevándorlás Aradmegyébe. Az „Egyetértés“ írja: Az ország egyik legjobb termőfölddel rendelkező vármegyéből, Békésvármegyéből, melynek területén kezdődtek annak idejében az alföldi munkásmozgalmak, tömegesen költözik át a nép más megyébe. Mint tudósítónk jelenti: főleg Gyuláról, Orosházáról és Csabáról, tehát az alföldi agrármozgalmak legemlékezetesebb három városából távoznak sokan. A kiköltözők száma több száz családra megy. Mindannyian Bihar megyében és Aradmegyében készülnek megtelepedni.

— Az aradmegyei takarékpénztár ma, csütörtökön d. e. 9 órakor intézeti helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, a melyen a tervbe vett új üzleti ágnak ügyében határoz. A közgyűlésre e helyen is felhívjuk a részvényesek figyelmét.

— Aradi orvosok Rómában. Ez év őszén az örök városban nemzetközi orvoskongresszus lesz, melyen a civilizált világ minden részéből részt vesznek Aesculap utódai. A kongresszuson, mint halljuk, Arad orvosi kara is képviselve lesz.

— Nagyváradiak Aradon. A nagyvárad-i kereskedő ifjak köre a r a d i kirándulása iránt, mely július 8-án lesz, itt és a testvér városban rendkívüli érdeklődés mutatkozik. A két kör elnöksége sürü levél és sürgönyváltást folytat, a melyben az utazás rendezését és aradi tartózkodás programját készítik elő. Az érdeklődésből következőleg, meleg, szívélyes fogadtatásra és kitünő szórakozásra van kilátás. A nagyváradiak egy részét aradi vendégszerető családokhoz fogják elszállásolni. Eddigél a kör elnökségének a következő kirándulókról van tudomása:

Kunz Gusztáv nagykereskedő, a kör elnöke és neje, Mezey Mihály kir. közjegyző, dr. Bodor Károly, Janky Antal nagykereskedő és neje, dr. Mihely Lajos ügyvéd, Beczka Lajos, Löwenstein Zsigmond a kör elnökei, Kelen Béla a kör titkára, Tóth Ferencz nagykereskedő, Gerő Armin Nagyvárad város rendőrkapitánya és neje, Iványi Odön lapszerkesztő, Csóor Gazsi, Ujlaki Antal és Fehér Dezső hirdapírók, dr. Szilágyi Albert, Kondor Béla és Winkler Lajos tanárok, Aczél Kálmán és Markovics Sándor hivatalnokok, Stettner István, Fuszek Lajos, Bajor Béla, Mihely Jenő, Fris Zsigmond, Kugler Ferencz, Preis Illés, Löbl Ede és neje, Lusztig Jakab, Handel József, Fehér János és családja, Lörincz Dávid, Springer Adolf, Szandicz József és Szilágyi Gusztáv kereskedők.

— Aradváros vízvezetése és csatornázása. Tegnap délután 4 órakor rendkívüli közgyűlésben tárgyalta Aradváros törvényhatósági bizottsága a vízvezeték és csatornázás kérdését. Helyes vita után a tanács által bemutatott tervzeteket általános tárgyalás alapjául elfogadták. A rendkívüli közgyűlés első napjáról lapunk élén tudósítunk, a második nap kedden délután 4 órakor kezdődik. Eddig az ügy érdemében semmiféle döntés sem történt.

— A szezon. Az egész vonalon elementáris erővel mutatkozik a kánikula veszedelmes fogsora. Meleg van, a holt szezon dühöng, a mint csak dühöngeni képes. Ma-holnap, ha ily fokozott tömegben szakad ránk a sorvasztó hőség, Grünberger fürdője, a modernebb „Neptun“, de még a tervezett harmadik uszoda is kevés lesz hűsíteni városunknak folyóba és vízbe kívánczó, halálra izasztott publikumát. Soha sem volt a víz még oly népszerű tárgy nálunk, mint most. Pár nap óta „vizben“ utazik tout Arad: fess hölgyeink és uraink, minden rendű és rangú hozzátartozóik a sárgaszínű Marosban, az íróasztalok iz-zadó munkásai saját víz-ceppjeikben. Apponyi pártja különféle víz-iókbán, köztörvényhatóságunk, polgárságunk, háztulajdonosaink, Rosenbergünk és jövevényes szociálistáink pedig vízvezetékben. Az idei szezon valóságos víz szezonja. A „viz“ a jelszó, mely élvezetet ad és élvezetet ront, hűsít és dühösít, édes álmod varázsolt és boldog álmokat keserít meg a nap és éj minden pillanatában. A bor agioja leszállott. A hegyalja renoválásáról érkező bouletineket senki sem leli mohón, mint azokat, melyek a víz mibenállásáról adtak hírt. Ez nálunk a szezon képe. A nap pedig sűt tovább kegyetlenül, hajlja errebb és errebb Mekka felől a kolera ir-tózatoss bacillusait.

— Ellenőri kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök: Göttche Károly makói kir. adótitket a kulai kir. adóhivatalhoz ellenőrre nevezte ki.

— Leányvásár Aradmegyében. Egy saját-ságos népszokásról szerte a hazában ismeretes Aradmegye sarkában a gainai hegy. Itt folyik le minden évben az ugynevezett leányvásár, melyen aranytalléros, katrincesz, rózsás arczu román-leányok sereglenek össze meszsze vidékről és lobbantják házasság eszméjére a Juonokat, Mitrukat, Jozsifokat, Gyorgyeket és Páveleket. Ezt a leányvásárt, mint levelezőnk írja, az idén is megtartják, még pedig a szokott napon, július 17-én. Már most erősen folyik rá a készülődés, mert mindenik leány, a ki részt fog venni, csinosabb, takarosabb és a mi fő — gazdagabbnak akar látszatni a többinél.

— Új mellékfoglalkozás a néptanítóknak. Gróf Csáky Aibin közoktatásügyi miniszter a tanítók számára egy új mellékfoglalkozásról gondoskodott. Az ipari és gyári munkások egy része ugyanis távol lakik a kerületi betegsegélyező pénztárak székhelyétől, ezért bizalmi férfiakra van az illető helyeken szükség, a ki a munkásoktól összegyűjtse a pénzt és beszállítsa azt a székhelyen lévő pénztárakba. Ezzel a tiszttel ezután a néptanítókat fogják megbizni, ha erre felekezeti hatóságuktól vagy a tanfelügyelőtől írásbeli engedélyt tudnak felmutatni.

— Öngyilkos hősnő cím alatt vasárnap megjelent hírünkre vonatkozólag g u r a h o n-

c z i levelezőnk től az alábbi helyreigazító sorokat vettük, melyeknek készséggel engedünk helyet: **Stefanek** Jánosné öngyilkosságának okát illetőleg az volt felemlítve a lapokban, hogy a Stefanek-családot éhhalál fenyegette s a boldogtalan nő e miatti kétségbeesésében végezte volna ki magát. Az igazság, a mélyen sujtott család s az új és volt birtokosok érdekében, kiknél Stefanek alkalmazva volt, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy a h i r e része tévedésen alapszik, mert jöllehet a Stefanek-családot egymásután sok csapás érte, ennek daczára nem csak hogy nyomorral nem küzdött, hanem Szaturóról t e l j e s e n j ó m ó d b a n költözött át Butyinyba. Stefanek a volt uraságtól tisztességes végkielégítést nyert, mely biztosította hosszú időre családja megélhetését. Stefanek fia az öngyilkosság idejében Aradon tartózkodott. Stefanekné beteg lett s a szerencsétlen nőt ö n g y i l k o s s á g i m á n i a szállotta meg. Ezt észrevették rajta, meg is figyelték, de az öngyilkosságot éjjel, titokban követte el, mit ép elmével a legnagyobb nyomor esetén is aligha tett volna. Ennyit szükségesnek tartottam a való igazság érdekében elmondani.

— **Temesvári dolgok.** Temesvárról írja levelezőnk, hogy ottan tegnap tartották meg a város közgyűlését, amelyen sok érdekes és fontos tárgy került napirendre. A gyűlésen **Jókai Mór** a város diszpolgárának választották meg, egy utcát a nevére neveztek el és elhatározták, hogy az ötven éves irói jubileumát ők is meg fogják ünnepelni. Az igazságügyi palota felépítése tárgyában az igazságügyminiszterhez felterjesztést fognak tenni. Azután több közoktatásügyi kérdéssel foglalkoztak. A temesvár-buziási vonal engedélyeseinek 15,000 forint értékű részvény vásárlását ígérték meg, ha a vasut a temesvári állomásból fog kiindulni. A közgyűlésen más számos apróbb ügyet is tárgyaltak.

— **Megüresedett ellenőri állás.** Az aradi kerületi betegsegélyező pénztárnál a 600 frt évi fizetéssel javadalmazott ellenőri állás lemondás következtében üresedésbe jött. Pályázni kívánók **képességüket igazoló okmány** aikat és kérvényüket július hó 10-ig nyújtásuk be **Zemplényi Sándor** igazgató elnökhöz. Az állás augusztus 1-én elfoglalható.

— **Hirdetményes levelezőlapok.** A kereskedelmi miniszter újabb rendeletet adott ki, melyben a hirdetményes levelezőlapok után 1000 darabonként a fizetendő pénzügyi bélyegilletéket 25 krajczárban állapítja meg. Különben ezen levelezőlapok forgalombahozatalára vonatkozólag kiadott korábbi rendelet nem változik.

— **Halestély katonazenével.** Pénteken este **Nagy Lajos** sörccsarnokában halestély lesz, mely alkalommal a katonazenekar **Hulka** karnagy személyes vezetésével mellett válogatott műsorrall hangversenyt rendez. Belépti díj 20 kr lesz.

— **Egy szép irásu, jó rajzoló, intelligens fiatal ember** irodai vagy rajzoló alkalmazását keres. Jegyzői teendőkben teljesen jártas. Felvilágosítással szolgál szíveségből e lap szerkesztőjéhez.

— **Pályázatok.** A moéri járásbírósnál segédtelekkönyvvezetői állás 2 hét alatt. — A nagybecskereki járásbírósnál hivatalozgái állás 4 hét alatt. — A pécsi törvényszéknél jegyzői állás 2 h. a. — Az ó-bacsei jbiróságnál a második jbirói állás 2 h. a.

— **Apró hírek.** Sopronban **Payrit Mihály** örültségi rohamában felakasztotta magát. — **Huráz** fogarasmegyei községben **Czipo Juon** bosszúból agyonverte **Sásu Josifot**. A tettest elfogták. — **Csongrádon** a hó 26-ikére virradóra négy boltot törtak fel ismeretlen tettesek. **Békésmegye** földtani viszonyainak kutatása végett **Inkey Béla** és **Freitz Péter** állami geológusok kúrutat tesznek a megyében. — **Nagyváradon** **P. Terka**, egy odaváló korcsmáros fiatal leánya, szerencsétlen szerelem miatt megöltte magát s nagy kínok közt meghalt. — **Orsován** a csendőrség **Radoj Illj**, a délvidéki utazók rettegött és régóta körözött sebtolvaját a hó 26-án letartoztatta. — **Ránay** község, Észak-Csehországban, teljesen leégett. A katasztrófának három emberélet is esett áldozatul.

Gyászrovat.

† **Rostkowitz Péter** a r a d i államvasuti hivatalnok, ki a tél folyamán elmebeteg lett, tegnapelőtt délelőtt fejezte be kinteljes földi pályafutását a Bihar megyei közokórházban. Temetése tegnap délelőtt ment végbe.

Egyletek, Társulatok.

(*) **Az Aradi Torna-Egyesület** választmánya f. hó 30-án d. u. 5 órakor a szokott helyen ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjai ezennel meghivatnak. Kelt Aradon, 1893. évi június hó 29-én. Az elnökség.

(*) **Értesítés.** A kereskedő ifjak közm. körének fogadó bizottsága ma este 9 órakor saját egyleti helyiségében gyűlést tart, melyre a bizottsági tagok meghivatnak és pontos megjelenésre felkértnak. Az elnökség.

Tanügy.

Zárünnepély a polgári fiiskolában

— Június 28. —

Az aradvárosi polgári fiiskola kapui tegnap záródtak be. A növendékre megkezdődött a rég óhajtott grata vakáció.

A bizonyítványok kiosztását megelőzőleg ünnepélyt rendeztek a növendékek. Az ünnepélyt **Szölliőssy Károly** igazgató magvas beszéde nyitotta meg, ki üdvözölte a nagy számban megjelent, jobbadán diszes hölgyközönséget.

Az előadott énekszámok zajos tetszést arattak, bizonyítva azt, hogy **Máday Mátyás** énektanár buzgó fáradozása nem hogy kárba nem veszett, de fényes eredményt volt képes produkálni.

A zárünnepély nagy részét különböző szavaltatok töltötték be, s a növendékek ez ágban is kellő jártasságot tanusítottak. Kiváltak **Hehs Márton** és **Belezna János**, kik megérdemelt tapsokat arattak a közönségtől.

Az ünnepélyen jelen voltak **Varjassy Árpád**, kir. tanfelügyelő, **Millig József** iskola-felügyelő, **Boros Vida**, **Marschall Lajos** dr és **Remetey F. Károly** iskolaszéki tagok.

Az igazgató buzdító zárszava, melyben a növendékeknek a pályaválasztásra adott bölcs utmutatásokat, a hallgatóság kvfáló tetszésével találkozott, amennyiben az ifjakat az iparospályára buzdította. Kifejtette a növendékek előtt, hogy a munka nem szégyen, hogy országunk anyagi jólétének felvirágoztatása csak ez uton lehetséges.

A tanulók nevében, kik az intézetet elhagyják, **Fóthy Zoltán** IV. éves növendék mondott csinos bucsubeszédet.

Ennek végeztével **Szölliőssy Károly** igazgató kiosztotta a torna-vizsgálat jelesebb növendékeinek a kitüntető okmányokat.

A jó tornász tanulók névsora a következő: **Berger Jenő**, **Stern Bernát**, **Korom Géza**, **Seemayer Dániel**, **Luczay Demeter**, **Jánits Mihály**, **Szombathy Imre**, **Hadanyák József**, **Vucsetics László**.

Heeger Ernő iskolaszéki tag az intézet jeles előmeneteli növendékei részére **husz koronát** tett le az igazgató kezeibe, melyből **Belezna János**, **Vlacsil József**, **Nagy János** és **Vizváry Lajos** részesült 5—5 koronában.

Könyvjutalomban részesültek a következő jeles előmeneteli tanulók: **Ungar Miksa**, **Jochim József**, **Bogár Kálmán**, **Blum Konrad**, **Mark János**, **Günter István**, **Lucsán Vazul**, **Petrovszky Mihály**, **Trippel József**, **Fábián József**, **Rizer Almos**, **Gutfreind Károly**, **Brunhuber Géza**, **Kökényessy Imre**, **Genzila Imre**, **Györy Sándor**, **Aigner Antal**, **Vizváry Lajos**, **Krisztofori Gyula**, **Seress Rezső**. **Pecsenye Jenő**, **Bihacsi Gusztáv**, **Tóder Julián**, **Vizer Aladár**, **Zimmer József**, **Strausz Sándor**, **Szokolics Károly**.

A szülők teljes meglegedéssel távoztok a zárünnepélyről, miután látták, hogy gyerme-

keik nevelése humánus, páratlan szakértelmű férfiak kezébe van letéve, kik a reális irány követői lévén, az amugy is gyengén álló iparos osztály részére nevelnek hasznos, tanult munkásokat.

(—) **Vizsgák a zenében.** Tegnap fejeztettek be a városi zenede növendékeinek vizsgái, melyen a haladók mutatták be a zenében való jártasságukat. Amint előre megjósoltuk, tegnap szorongásig telve volt a Krispin-fele terem s különösen pedig a hölgyek voltak jelen szép számban. A haladók közül **Krispin tanárnak** 14 növendéke volt, kik közül különösen **E. Illés L.** és **Kugler J.** kieszonyok zongorajátékát tapsolták meg hosszasan, kik **Huber „Király-induló”-ját** adták elő. Tetszett a közönségnek **Institoris Loránd** és **Kovács Vilmos** hegedűjátéka, kik dicséretükre válnak tanítóknak, **Budits urnak** és **Schleiszner k. a.-nak** A szép ünnepélyt a **Jansen-trio** fejezte be, melyet **Saághy Emilia** (zongora), **Budits tanár** (hegedű) és **Zimmer János** (gordonka) adtak elő, zajos tapsok aratva. A vizsgálat, mely igazán élvezetet nyújtott a jelenlevőknek, 7 órakor ért véget.

(—) **Zárünnepély.** A **Hanacsék** Lujza óvónő vezetése alatt álló gájkülvárosi óvodában az évzáró ünnepély július 3-án hétfőn délelőtt 9—10 óráig fog megtartatni, melyre a nagyközönség érdeklődését ez uton is felhívjuk.

(—) **Osztják az értesítőket.** A bizonyítványokat osztják. Az iskolák kongó folyosói benépesülnek a tudományok ifju bajnokaival, kik az előző napokban alapos **drukot** állottak ki az értesítői számok milyensége miatt. Az igazgató zárszava elhangzik, a diáksereg izgatottan tódul osztályaiba, hol a rekkenő hőség, s a kiváncsiság nehéz csöppekben üt ki az ifjuságtól sima homlokokon.

— **Nini**, nem buktam meg, pedig zikkerre vettem! — hangzik egy örömteli kiáltás a sarrokkól.

— **Tiszta jeles!** — szól a klasszis legtudományosabb ifja.

Azután oszlanak, a folyosó türes lesz, s a pókok veszik át két hónapra nyugodt háboritallanságban birodalmukat.

Mulatságok.

Július 4. Az egyetemi ifjak nyári mulatsága (Városliget.)

Az akadémisták bálja.

Az ifju szív először szabadul fel az iskola nyüge alól, először bontja ki szárnyát szabadjárásra, először érzi az önállóság tudatát, — megünnepeli tehát a nagy napot — mulat.

Az aradvárosi kereskedelmiakadémia végzett növendékei tegnap este rendezték fényesen sikerült táncmultságukat a városligeti vigadó nagytermében.

Alig szállt le az est kétes szürkije, felgyultak a hüs liget különböző pontjain a pislaszemü mécsek, hatalmas körök, csillagokban, pazar fényt hintve maguk körül.

Az udvarias rendezők, élükön **Kabdebó Lajos** kereskedelmi akadémiai tanár, rendezőbizottsági elnökkel, alig győzték fogadni a megjelent diszes hölgyközönséget, mely kevéssel 8 óra után teljesen megtöltötte a vigadó disztermét.

A mulatságon megjelent városunk egész intelligenciája, a helybeli tisztikar igen számos tagja.

Ott láttuk **Salaosz Gyula** kir. tanácsos, polgármestert, **Abrahy Lajos** ker. akadémiai igazgatót, **Boros Vida** főreálskolai igazgatót, **Laukó Albertet**, **Marschall Lajos** drt, **Lejtényi Sándort**, **Fényes Kálmánt**, **Keresztes Gyula** drt, **Stepniczka Manó** gázgyáros igazgatót, **Varify Imrét**, **Nikolics Dömét**, **Kertai Edét** Reicher Károlyt, **Böhm Lajost**, **Bárabás Béla** drt, **Körmeny Jánost**, **Krispin Józsefet**, **Székelly Salamont**, **Varga Imrét**.

A táncz a legkedélyesebb hangulatban vette kezdetét, s tartott világos kivirradtig. A négyeseket közel száz pár tánczolta.

A multság általában a legsikerültebbek közé sorozható, s a jelen voltak mindenike egy kedvesen, vidáman eltöltött est emlékeivel tért haza.

A jelen volt hölgyek névsorát tudósítónk a következőkben adja.

Asszonyok: Somogyi Gyuláné, Kristyóri Jánosné, Boros Vidáné, Rozsnyay Mátyásné, Körmendy Jánosné, Gellér Jánosné, Knothy Lászlóné, Bing Edéné, Traytler Antalné, Antalffy Endréné, özv. Herzog Józsefné, Vass Mátyásné, Bartscht Alajosné, Weyer Józsefné, Kneffel Károlyné, Böhm Lajosné, Kositzkyne, özv. Paulik Kálmáné, Komlóssy Józsefné, Weiler Alajosné, Stepniczka Manóné, Ring Zsigmondné, Weiler Rudolfné, Máday Mátyásné, Obetko Kálmáné, Rozmanith Albertné, Scheer Józsefné, Dratsay Lajosné, Laukó Albertné, Marschall Lajosné, Wollák Józsefné, Drahotuszký Rezsóné, Fényes Kálmáné, Avarffy Imréné, Walkó Jánosné, Dávid Lajosné, Kertay Edéné, Kabdebó Lajosné, Dörner Jánosné, Krispin Józsefné, Lszáky Imréné, stb.

Leányok: Salacz Erzsike és Ilonka, Kristyóri Mariska, Rozsnyay nővérek, Körmendy Etelka, Boros Janka, Gellér Vilma, Knothy Sarolta, Bing Aranka és Elza, Traytler Irén, Bing Emmi, Antalffy Boriska, Vass Ida, Herzog Róza, Kneffel Juliska, Böhm Laura, Kositzky Ella, Komlóssy nővérek, Weiler nővérek, Bartscht Tilda, Stepniczka Juliska, Ring nővérek, Máday Nellike, Obetkó nővérek, Scheer Ilka, Rosmanith Terike, Mágory Juliska (Temesvár), Laukó Lenke, Hack nővérek, Göttling Ilma, Wollák nővérek, Drahotuszký nővérek, Dratsay Ella, Marschall nővérek, Farkas nővérek, Moldován Aranka, Dávid nővérek, Kertay Ilma és Irénke, Priegl Anna, Fechtig nővérek, Rekvényi Ida (Pécs), Avarffy Sarolta, Walkó Riza, Leopold Rezső, Király Gizella, Krispin Ilona, stb.

A táncmultság, mely a kereskedelmi akadémia ifjúsági segélyegylete javára volt rendezve, előreláthatólag fényes eredménnyel fog zárulni.

Feltűzettek: Walder Gyula 5 frt, Dobiaschi József 5 frt, Barabás Béla dr 3 frt, Bing Vilmos 2 frt, Wadowszky Gusztáv 2 frt, Éles Armin 2 frt, Kristyóri Jánosné 2 frt, Bing Ede 2 frt, Nikolics Péter, Obetkó Kálmán, Székely Hugó, özv. Herz Antalné, Fisch Gyula, Wollák József, Blau János és Hack Frigyesné 1—1 frtot.

Színház, irodalom és művészet.

* „A dadai uzorás.“ Rónaszéky Gusztáv, az aradi színtársulat jeles tagja a fenti czimen népszínműve iri. Az új darabot jövő héten mutatják be a budai színpadon.

* Pálmai Ilka titokzatos utazásai. Pálmai Ilka egy idő óta el-elrándul Pozsonyba. A pályaudvar közönségéből sokan ráismernek és bámulják, amint föl s alá sétál a perronon. A városba nem megy be, hanem megvárja a zsolnai vonatot és azzal folytatja útját. A titokteljes utazások sok pletykára adtak alkalmat, míg végre a napokban kisült a való. A művészno ugyanis rendszeren Bazinban száll ki, ahol az állomásfőnök — megöleli és megcsókolja. Az állomásfőnök ugyanis senki más, mint Pálmai Péter és István, a művészno testvérbátyja. Legutóbb a bazini tgyár hivatalnokai majalist rendeztek, melyen Pálmai Ilka is rész vett. Az állomáson egész küldöttség várta az érdekes vendéget és Budjác s István polgármester virágokrétával és üdvözölő beszéddel fogadta. A kis Bazinban egész forrongás támad egy egy ilyen látogatás alkalmával.

Törvényszék.

Vas János házasságai.

— Csermői regény. —

Vas Jánosnak hívják azt a szerencsétlen flótást, a ki fiatal kora daczára már is két családi

tűzhelynek az alapítója, lévén neki két élő fiatal menyecske felesége és mindkét asszonytól néhány apróbbnál apróbb gyereke.

Vas az első frigyét egy belényesi oláh leánnyal kötötte meg. Nagyon boldogak voltak egy ideig, a míg tartott a hozomány és meg nem szaporodott a család, hanem aztán, mikor az asszony szomorú arccal üldögélt a hideg tűzhely mellett s körülötte apró gyerekek sirdogáltak, kis kacsójukkal belefogózva a szüle kötőjébe, követelték, ha már megszülettek, adjon nekik kenyeret is, megirtózott a családi élettől a korcsmáros férj.

Egy napon nem ment haza. Azt sem mondta, hogy befellegzett, hanem nyakába akasztotta szűrét és nekivágott a világnak.

Csermőn, egy aradmegyei községben telepedett meg. Felcsapott molnárlegénynek, újra kipödörte a bajuszát minden vasárnap délután, kunkorgós darutollat tűzött félrevágott kalapja mellé s a balszemével hunyorított a leányseregbe. Addig hunyorított, kacsintgatott, míg berepült ismét a leány hálójába. Szemreváló, csinos teremts volt ez is. Fekete haja két ágba volt fonva, barnapiros arca majd kicsattant a szerelemtől és a szeme úgy szórta a fényt, mint valami elektromos lámpa.

Vas János megint boldog volt — egy darab ideig. T. i. addig, a míg nem jelentkeztek a kicsinyek, a kik épen úgy, mint a belényesi apró Vasak, ennivalót követeltek s ha nem jutott mohó, éhes kis szájuknak aprítani való, csaptak olyan sirva rivást, hogy a templomi harangszó kismiska volt hozzá.

Vas János ismét megszállta a gyávaság. Futni szeretett volna arról a helyről, hol olyan boldogok voltak, mint a duczban lakó galambpár s a hol a boldogságról most már a sok siró-rivó gyerek közt szó sem lehet.

Csak hogy a csermői menyecske erőlyesebb volt a belényesinél. A falu végén utolérte a családjától menekülő embert.

— Egy tapodtat sem. Azt hiszed, velem is úgy elbánatsz, mint avval a másik szegény asszonnyal?

Vas János átadta a tarisznyáját s utána kullogott szépen, csendesesen. Vagy két napig még eljárt dolgozni a malomba, a harmadik nap reggelén azonban megszökött.

Nemsokára viaszavítotték a csendőrök s bigamia miatt átadták az aradi kir. törvényszéknek, mely egy évi börtönre ítélte. Vádlott akkor megnyugodott az ítéletben, de az ügyész felebbezett.

A nagyváradi kir. tábla tegnap tárgyalta ezt az érdekes dolgot. Helybenhagyta az ítéletet, de feloldotta az aradi törvényszék azon határozatát, hogy a második házasság érvénytelen s kimondta, hogy a büntető bíróság a házasság megsemmisítésének kijelentésére nem illetékes, mert házasságot a felek meghallgatása után csakis az egyház és a polgári bíróság bonthat föl.

§ A Bettelheim-féle végtárgyalás. Az aradi kereskedelmi bank sikkasztóira tudvalevőleg többizben kitzútték a végtárgyalást, mely azonban mindig elmaradt. Most már meg lesz tartva a szenzációs tárgyalás, miután Bettelheim, a fővádlott ül. A végtárgyalás július hó 4-én lesz és előreláthatólag eltart egy héttig.

§ Halálraírt rablógyilkos. Kötéihalálra ítélte a pécsi királyi tábla Berdin rablógyilkost, ki tudvalevőleg Pécssett kettős rablógyilkosságot követett el. A királyi tábla előzőleg tegnap reggel hirdette ki a halálos ítéletet, melyet a gonosztevő czinikus arczkifejezéssel hallgatott végig.

Sport.

+ Lovagló tanfolyam. Mezőhegyesen — mint levelezőnk írja — e hó 24-én katonai lovagló tanfolyam nyílt meg. Lovagolni tanulnak a bécsi katonai kadét-iskola növendékei, kik Auersperg gróf ezredes vezénylete alatt vannak kirendelve Mezőhegyesre. Ugy látszik, a katonai intéző körök állandósítani akarják a lovaglasi tanfolyamokat a mezőhegyesi mintatelepen. Ezt mutatja az is, hogy a budapesti méneskari lovagló-tanfolyamot szeptember 1-től kezdve szintén Mezőhegyesre teszik át.

+ Az aradi regatta újabb versenye. Mint irtuk, a magyar evezős egyesület országos szövetsége és a tiszai regatta-szövetség július hó 2-án Szegeden nagy csolnakversenyt rendez, melyen az aradi „Maros“ evezős egyesület is részt fog venni. Az országos négyezős-versenyen, mely a program 7-ik számát képezi, küzd meg egy hajóval a szegedi egyesület két hajójával szemben. Evezősök lesznek: Jankó Imre, Szakolczay Lajos, Vannay Gyula, Laczai Gyula. Kormányos: Dániel Ede. Pótevezősök: Dániel Dezső, Sándor Ede.

Táviratok.

A Jókai-ünnepély.

Budapest, június 28. (Saját tud. táv.) A Jókai-ünnepély bizottsága nem egyezik bele az ünnepélynek decemberre halasztásába, s így az megtartandó októberben. Ha azonban a halasztás feltétlenül szükséges, maradjon az ünnepély a jövő tavaszra.

Gyanus betegegek.

Budapest, június 28. (Saj. tud. távirata.) A fővárosban néhány nap óta gyanus megbetegedések fordultak elő. Aggodalmasan megvizsgálták ezeket a betegségeket, amelyekről aztán a főváros nem kis megnyugtatóra konstataáltak, hogy csak a heveny, gyomor- és bélhurut esetei forogtak fenn. Mindazáltal, hogy koleráról szó sincs, a hatóságok minden lehető óvó intézkedést megtesznek. A barakkórházba már beszállítottak két beteget; az egyik fölgyógyult, a másik meghalt.

A főrendiház reformja.

Esztergom, június 27. (Saj. tud. táv.) A törvényhatósági bizottság mai közgyűlésén 34 szótöbbséggel elhatározta, hogy csatlakozik Debreczennek a főrendiház reformja tárgyában intézett átiratához. A kormányhoz és a képviselőház hasonló feliratot intéz.

A király bucsulátogatása.

Bécs, június 28. (Saj. tud. távirata.) A király bucsulátogatást tett Páget volt angol nagykövethnél.

A hazaárulás ára.

Lipcse, június 28. (Saját tud. távirata.) A birodalmi törvényszék Förter Emil biesheimi vendéglőst hazaárulás kísérlete miatt hét évi fegyházra és politikai jogainak tízévi felfüggesztésére ítélte.

A német választások.

Berlin, június 28. (Saj. tud. távirata.) Eddig megválasztottak 392 képviselőt, kik közül 75 konzervatív, 23 birodalmi párti, 53 nemzeti szabadelvű, 13 egyesült szabadelvű, 25 szabadelvű néppárti 11 délnémet néppárti, 92 centrum-párti, 7 Welff, 19 lengyel, 1 dán, 10 elszász, 17 antiszemita, 44 szocialdemokrata. Öt választás eredménye még ismeretlen.

Az 1870-iki rokkantak.

Berlin, június 28. (Saját tud. táv.) A szövetségtanácshoz javaslatot terjesztettek egy, az 1870. év előtti háborúból hátramaradt rokkantak segélyezésére vonatkozó törvény létesítése iránt, hogy azok az 1870—71-iki háboru rokkantjaival egyenrangúvá tétessenek.

Közigazdaság.

= Országos vásár Aradon. A nyári országos vásár holnap veszi kezdetét és hétfőn ér véget. Mint az előjelek mutatják, az idén jó vásárunk lesz. A bódék egészen ellepték a Szabadságteret s a külső vásártér is kezd élenkülöni. Az utak mindenütt megjavultak s ez nagyban hozzájárul a vásár sikeréhez. Már eddig is sok idegen érkezett a vásárra, kivált Erdély környékéről. Pénteken és szombaton a ló- és marhavásár, vasárnap és hétfőn pedig a belső vásár tartatik meg.

= Budapest kőhányai sertéskereskedelmi csarnok. 1893. évi június hó 26. A) Hizott sertés árak: Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli súlyban) 45—45.5 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm súlyban) 44—45 krig. Fiatal nehéz (pönt 320 klgron felüli súlyban) 46.5—47 krig. Fiatal közép (pönt 251—320 klgr. súlyban) 46.5—47 krig. Fiatal könnyű (pönt 250 klgr. terjedő súlyban) 46—47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli súlyban) 44—44.5 krig. — Közép (pönt 220—280 klgr. súlyban) 45—46 krig. — Könnyű (pönt 220 klgrig terjedő súlyban) 45—46 krig. — Szerbiai: Nehéz (pönt 260 klgron felüli súlyban) 45.5—46.5 krig. — Közép (pönt 220—260 klgr. súlyban) 45.5—46 krig. — Könnyű (pönt 220 klgrig terjedő súlyban) 45—45.6 krig. Sertésleltés a m.: 1893. jun. hó 23-án volt készlet 188,026 darab. 1893. június 25-én felhajtattott: 2355 db. 1893. június 25-én elszállítottott 986 db. 1893. jun. 26-án maradt készletben 189,395 drb. — A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Szeszület.

— Június 28. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 54.75, kocsinybu 55.— hordó nélkül, per 100 liter % beoértve 35 fnt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. — Budapest. június 28. d. n. 5 óra.

Gabona	Faj	Irányzat	100 kilogramm fnt
Buza	bánsági	lányha	8.05—8.48
	tiszavidéki	"	8.15—8.70
	pestvidéki	"	8.10—8.65
	fehérmezei	"	8.10—8.65
	bácskai	"	8.15—8.70
észak-magyarországi		"	"
Rozs		csend.	6.40—6.55
Árpa	takarmány	lányha	
	égetni való sörfűzdei	"	
Zab		szilárd	6.90—7.30
Tengeri	bánsági	csend.	
	másnemű	"	5.10—5.15
Káposzta-repeze		csend.	
Köles		lányha	4.20—4.45
	tavasza	lányha	8.28—8.28
Buza	június 1894	"	8.35—8.40
	ősze	"	7.—7.05
	május-június 1894	lányha	5.14—5.16
Tengeri	szept-október 1898	"	5.14—5.16
	Budapest sz. tavaszra	szilárd	6.48—6.48
Zab	Budapest sz. ősze	"	
Káposzta-repeze	aug.-szeptember 1893	szilárd	15.20—15.30

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1893. június 28.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	116.80
Magyar papírjárdék 5%	94.80
Magyar vasúti kölcsön	124.—
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsájtás	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánáti földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánáti földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődézsmaavltsági kötvény	—
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	148.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50
Osztrák járdék papírban	98.—
Osztrák járdék ezüstben	98.—
Osztrák járdék aranyban	117.50
1860-iki Államsorsjegyek	148.—
Osztrák-magyar bankrészevény	390.—
Magyar hitelbank-részevény	415.—
Osztrák hitelintézet-részevény	340.20
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.82
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.80

Német birodalmi márka	60.40
London	123.25
20 márkás arany	12.06

Szerkesztői üzenetek.

T. V. (Arad.) Köszönét. Szombaton jön.
P. K. (Arad.) Színtén.

Vizjelzés.

1893. évi június hó 28-án reggel 7 óraker észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Branyicska	+ 18°	derült	+ 92
Arad	+ 20°	derült	+ 3
Makó	+ 22°	derült	+ 146
Szeged	+ 22°	derült	+ 482

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1893. június 28.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Idegenek névsora Aradon.

— Június 28. —

Fehér Kereszt szálloda: Bauer Ernő magánzó, Boroshebes. Vecsey Lipót magánzó, Budapest. Costin Constantin tanár, Brád. Rosenthal Ignác kereskedő, Csaba. Lederer Gyula kereskedő, Gyula. Krizsán András iparos, Gyula.

Vass szálloda: Báró Bánhidai Sándor birtokos, Simánd. Buchvald János birtokos, Kovácshegy.

Három Király szálloda: Fodor Ödön kir. járásbíró, Vinga. Temesvári Pál birtokos, Bánhegyes. Kirch József jegyző, Kétfő. Kopeczky N. erdész, Konop. Tamásy András építész, Pankota. Huszka N. földműves, Tornya.

Arany Kulcs szálloda: Dr Téglásy N. földbirtokos, Borosjenő. Sarapatka Arthur cukorgyári inspektor, Mezőhegyes. Bossa N. magánzó, Facset. László Károly vállalkozó, Radna. Deutsch Jakab vállalkozó, Radna-Lippa. Beröló Jován házaló, Udinya. Schenk M. kereskedő, Kis-Pereg.

Kislotto.

Prágai:

71, 44, 41, 57, 61.

Nagy-Szebeni:

13, 4, 56, 52, 33.

Felelős szerkesztő: Vass Gézai.

Nyiltér.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy 516 1—3

1893. július 6-án csütörtökön

délelött 8 óraker a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1893. évi április hóban esedékes

ülogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni. Weisz Dávid.

496 3—3

M. kir. államvasutak.

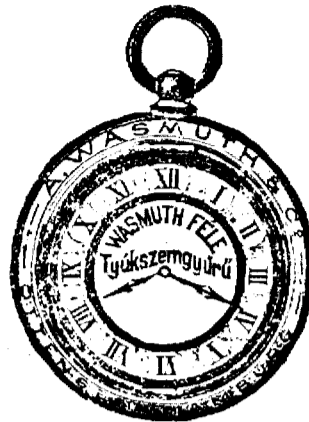
Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elarusítandó kiváltatlan díofatörzs szállítmányok nyilvános árverezése Budapest Józsefvárosi állomásunkon f. évi június hó 30-án délelött 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik. Budapest, 1892. június hóban.

Az üzletvezetőség.

Wasmuth tyukszemgyürü az órában.

486 2—12

3x24 óra alatt eltávolít minden tyukszemet.

Egy óra ára 60 kr, vidékre 80 kr, beküldése mellett bérmentve küldetik. Magyarországi főraktár: Budapest, Király-utca 12. Török József gyógyszerháza.

Aradon kapható Ring L. gyógyszerházaiban, Vojtek és Weisz drogériájában, Rozsnyay Mátyás és Demkó Kálmán gyógyszerházaiban.

7510 | 893. kh.

493 2—3

Felhívás!

A múlt évben 6105. sz. a. közzétett hirdetményvel a város területén a telephon hálózat és a kocsiközlekedés biztonságára való tekintetből a sárkányzás; továbbá a szabad járás-keles érdekéből a járdáknak velócipédezés és játéktérül való használata be lett tiltva.

Mivel azonban azt tapasztalom, hogy egyesek ezen tilalom létezéséről megfeledkeztek, ismételtén felhívom az érdekelt szülőket, hogy gyermekeiket a sárkányzástól és a gyalogutakon való játszástól szigoruan visszatartsák, minél a serdületlen gyermekek kihágásaért a szülők lévén felelősök, azok lesznek büntetve. Aradon, 1893. június hó 16-án.

Sarlot Domokos, főkapitány.

3248 | 893. kh. sz.

470 1—3

Hirdetmény.

A szerb tövis név alatt ismert Xantium spinosum kártékony növény tenyészésének ideje bekövetkezett, a nagym. m. kir. földművelés, ipar-és kereskedelemügyi miniszterium 1872. évi 6425. sz. alatt kelt körrendelete alapján felhivatnak a ház, kert és földtulajdonosok és bérlők, hogy telkeiken, ugy azok előtt az utcán, és külső földjeiken mutatkozó szerb tövist még a mag fejlődése előtt kiirtsák, a nyár folyama alatt mutatkozó sarju-hajtásokat is kivágassák és megsamisítsák, mert mulasztás esetében — amellet hogy az irtás a mulasztó tulajdonos vagy bérlő költségére hivatalból fog elrendeltetni, azonfelül a városi szegényalap javára 2 frttól 10 frtig terjedő pénzbírságnak büntetetteti. Aradan, 1893. június hó 8-án.

Sarlot Domokos, főkapitány.

6907. kh.

3—3

Hirdetmény.

Mikalaka község előjáróságának 807 | 893. sz. alatt ide intézett átirata szerint a községben a sertés állományban a „sertésorbáncz“ kór járványszerüleg lépett fel. Ezen kórnak Aradra leendő behozatala meggátlása szempontjából a 40000 | 888. sz. a. kiadott magas rendelet 278. §-a a) pontja alapján nevezett községből vagy községben keresztül hajtott sertésnek és szálás takarmánynak Aradra való behozatala megtiltatik. Miről a közönséget alkalmazkodás végett értesitem.

Arad, 1893. május 31.

Sarlot Domokos, főkapitány.

Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde részvénytársaság.

Alólirott igazgatóság folyó évi május hó 19-én tartott ülésében a társasági alapszabályok 9. §-a alapján a részvénytőke 25°/_o-ának befizetését két részletben elrendelven, felhivatnak a t. részvényesek, hogy

folyó évi július hó 1-én 10°/_o-ot,

azaz részvényenként 20 forintot,

folyó évi október hó 1-én 15°/_o-ot, azaz részvényenként 30 forintot

az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság pénztárába befizetni sziveskedjenek. E határidők után teljesített befizetések után 6°/_o-os késedelmi kamat fizetendő.

A két részlet egyszerre is befizethető, mely esetben a határidő előtt történt befizetésekért 5°/_o-os kamat megtérítetik.

Arad, 1893. június hó 18.

Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde részvénytársaság
igazgatósága.

491 2-2

A ki sokat akar kevés pénzért, az fizessen elő a világ legszebb és legolcsóbb napilapjára

A „Szabad Szó”-ra, melynek főszerkesztője Hevesi József, és mely minden nap ragyogó színű pompás képet közöl több színben a czimlapján.

A „Szabad Szó” előfizetői és vevői ilyformán nagyszerű és kiváló értékű színes képgyűjteményre tesznek szert, a melyet semmiféle más lap nem nyújthat.

A „Szabad Szó” napilap, mely szókimondó bátorsággal száll sikra a nép igazaiért.

A „Szabad Szó” jelszava: „Mindent a népért” a földmives, iparos és munkásosztály lelkes szószólója.

A „Szabad Szó” a rendes két érdekteszítő regényén kívül még egy harmadik regényt ad könyv alakban színes képekkel, úgy, hogy a mű valóságos remek lesz.

A „Szabad Szó” ingyen adja hetenkint a „Koszoru” czimű képes szépirodalmi lapot rendkívül gazdag tartalommal.

A „Szabad Szó” ingyen adja előfizetőinek a «Szabad Szó» 1894-iki öt színű nagy képes naptárát.

A „Szabad Szó” ingyen küld egy hétig mindenkinek mutatványszámokat.

A „Szabad Szó” a magyar kir. államvasutak összes pályaudvarain számonként 5 kr-ért kapható.

A „Szabad Szó” egyes példányai minden hírlapelárusitónál kaphatók.

A „Szabad Szó”-ban beigtatott bármilynemű hirdetésnek biztos és nagy az eredménye.

A „Szabad Szó” az egyedüli napilap, mely színes hirdetéseket közöl naponta.

A „Szabad Szó” hirdetési áraitól legnagyobb készséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-körút 17.

A „Szabad Szó” ELŐFIZETÉSI ÁRA: 1 óra ... 1 frt | félévre ... 6 frt
negyedévre 3 frt | egészévre 12 frt

A „Szabad Szó”-ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautalvány útján a «SZABAD SZÓ» kiadóhivatala: Budapest, VI., Teréz-körút 17.

A „Szabad Szó” ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapesten 3 kr.